

Procyon lotor

Synonyma:

České jméno: mýval severní

Anglické jméno: Racoon

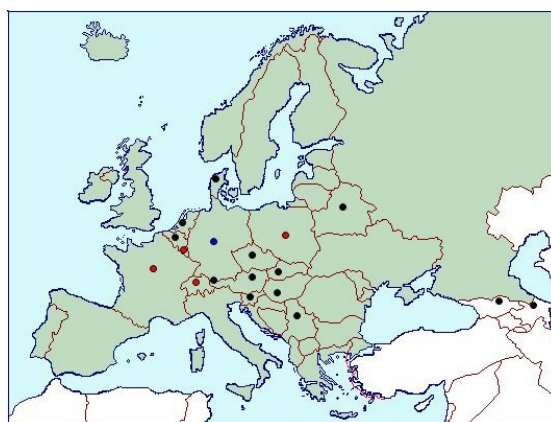
Čeleď: *Procyonidae*

Obr. 1 Mýval severní. Foto: Carsten Volkwein

Původ: Severní a střední Amerika, zhruba od Panamského průplavu až po střední Kanadu.

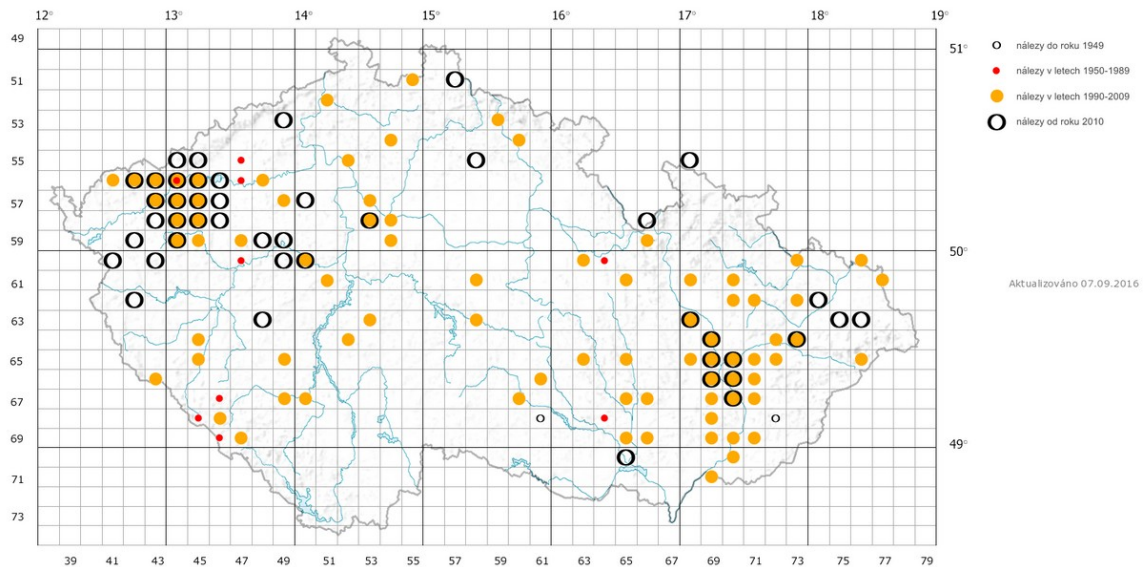
Sekundární rozšíření: Byl introdukován do Karibské oblasti, Japonska, západní a střední Evropy. V Německu vysazeno v roce 1934 několik párů v Hesensku u města Kassel. K dalšímu šíření přispěl únik z kožešinových farem opuštěných a poničených během druhé světové války. Dnes ve většině zemí západní a střední Evropy, v Německu je jejich počet odhadován na 300 000 až 1 milion.

● Plošné rozšíření ● Lokální rozšíření ● Přítomen (bez bližších inf.) ● Ojedinelý výskyt

Obr. 2 Mýval severní v Evropě (www.cabi.org)

Rozšíření v ČR: Monitoring mývala v ČR probíhá spíše na lokální úrovni, vycházet se dá též z mysliveckých statistik. Díky své nápadnosti většinou neunikne pozornosti, proto jeho areál výskytu lze považovat za relativně dobře zmapovaný. Druh zatím není plošně rozšířen, u nás jsou dvě hlavní centra výskytu, a to západní Čechy a niva řeky Moravy. Je také chován v zoologických zahradách (v roce 2015 v 6 ZOO bylo chováno 26 kusů) a soukromými chovateli.

Obr. 3 Výskyt mývala severního v ČR - nálezová databáze AOPK ČR

Cesty zavlečení: Záměrně jako kožešinové zvíře na farmy, odkud unikal a samovolně se šíří dále. Populace v Německu jako pozůstatek obohacení domácí fauny pro myslivecké účely.

Popis: Měří (bez ocasu) 40 – 70 cm, ocas je dlouhý 20 – 30 cm. Váží 4 – 9 kg. Uši zhruba 6 cm velké. Tělo je šedé, ocas je černo-bíle pruhovaný, na obličeji je typická maska. Nezaměnitelný druh.

Obr. 4 Obličejová maska mývala. Foto: Darkone

Obr. 5 Typický pruhovaný ocas. Foto: D. Gordon E. Robertson

Primárním biotopem jsou mokřady všeho druhu (i mořské pobřeží), podél řek se vyskytuje i v přehradách nebo horách. Dokázal se dokonale přizpůsobit životu v blízkosti lidských sídel a hojně se vyskytuje i v centrech velkoměst. Přizpůsobivost je dána potravními nároky (převažuje rostlinná složka – ovoce, zem. plodiny, kaštiny, ořechy; dále hmyz, měkkýši, korýši, menší ryby, obojživelníci, plazi a ptačí vejčeka) a výbornou pohybovou schopností –

skvěle šplhá, nebojí se ani vody. Potravu shání až po setmění, přes den je zalezlý v úkrytu (duté stromy, skály, opuštěné nory jiných zvířat, hromady větví). V zimě se aktivita snižuje, ale zimní spánek u něj neprobíhá. Rozmnožuje se cca ve věku dvou let, samice rodí 2 – 5 mláďat.

Obr. 6 Mýval výborně šplhá. Foto: Dave Menke

Riziko: Vytváří silný predanční tlak na raky, obojživelníky, plazy a ptáky. Silný konkurent domácích druhů šelem. Mohou přenášet nemoci a parazity, např. vzteklinu, psinku, na člověka škrkavku.

Možnosti záměny: Vzhledově nejbližší je mu též nepůvodní šelma psík mývalovitý (*Nyctereutes procyonoides*), ten však má jinou obličejovou masku (světlý hřbet čenichu) a nemá pruhovaný ocas. Pruhy v obličejí má též jezevec lesní (*Meles meles*), ten však má protáhlý obličej a světle hnědý ocas.

Obr. 7 Psík mývalovitý. Foto: Manfred Dohmen

Obr. 8 Jezevec lesní. Foto: Chris. P

Likvidace: Odstřel či selektivní usmrcující pasti. V blízkosti lidských sídel lze využít i selektivní živochytné pasti. Více o pastech v publikaci na této adrese (zkušenosti z USA): http://www.dec.ny.gov/docs/wildlife_pdf/trapbmsraccoon.pdf

Zdroje:

Anděra M. Gaisler J. (2012): Savci České republiky – popis, rozšíření, ekologie, ochrana. Academia, Praha, 285 pp.

Hofrichterová A., Zeman P. a kol. 2016. Ročenka Unie českých a slovenských zoologických zahrad 2015. Zoo Praha, Praha, 406 pp.

Matějů J. 2013. Medvídek mýval v Karlovarském kraji. Arnika 2/2013: 12 – 14.

Mináriková T. et al. 2015. Návrh opatření snižujících vliv invazních šelem na faunu České republiky – studie. ALKA Wildlife, 21 pp.

Nentwig W. (ed.) 2014. Nevítání vetřelci – Invazní rostliny a živočichové v Evropě, Academia Praha, 247 pp.

<http://www.cabi.org/isc/datasheet/67856> - obr. 1,4,6,7

Obr. 1: Carsten Volkwein: A raccoon in the early morning on the roof of an apartment house [31.8.2016]

Dostupné na: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Waschbaer_auf_dem_Dach.jpg

Obr. 4: Darkone: Raccoon (*Procyon lotor*) [31.8.2016] Dostupné na:

[https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Raccoon_\(Procyon_lotor\)_2.jpg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Raccoon_(Procyon_lotor)_2.jpg)

Obr. 5: D. Gordon E. Robertson: Two Northern Raccoons (*Procyon lotor*), taking refuge in tree, Ottawa, Ontario [31.8.2016]

Dostupné na: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Northern_Raccoons_in_tree.jpg

Obr. 6: Dave Menke: Raccoon photographed Lower Klamath National Wildlife Refuge in California [31.8.2016]

Dostupné na: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Raccoon_climbing_in_tree.jpg

Obr. 7: Manfred Dohmen: Raccoon Dog [31.8.2016] Dostupné na:

<https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Marderhund.jpg>

Obr. 8: Chris. P: Badger *Meles meles* [31.8.2016] Dostupné na:

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Badger_25-07-09_closer.jpg

Autor: Tomáš Görner, AOPK ČR (tomas.gorner@nature.cz)

Vytvořeno: 31. 8. 2016